

Морозова О.С.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,
Херсонський державний аграрний університет

Morozova Olena,
Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department
Head of Department Hotel, Restaurant and Tourist Business,
Kherson State Agrarian University

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Морозова О.С. Міжнародний туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. У статті розглянуто стан розвитку міжнародного туризму в Україні. Міжнародний туризм під впливом процесів глобалізації та інтеграції набуває найдинамічнішого розвитку та стає одним із впливових чинників, від яких залежить зростання економіки, підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, покращення добробуту населення. Проаналізовано зміни в обсягах і структурі міжнародних туристичних потоків. Установлено, що незважаючи на стримуючі фактори, Україна має потенціал у розвитку міжнародного туризму. Окреслено шляхи розвитку туризму та створення позитивного іміджу країни на ринку туристичних послуг. Визначено, що для розвитку в'їзного туризму в країні необхідно створити відповідну маркетингову стратегію його стимулювання, яка сприяла б збільшенню кількості іноземних відвідувачів, дала б змогу краще використовувати наявний туристично-рекреаційний потенціал регіонів України та допомогла б створенню позитивного іміджу країни на світовому ринку туристичних послуг.

Ключові слова: міжнародний туризм, туристична сфера, в'їзний туризм, виїзний туризм, державне регулювання туризму.

Морозова Е.С. Международный туризм в Украине: современное состояние и перспективы развития. В статье рассмотрено состояние развития туризма в Украине. Международный туризм под влиянием процессов глобализации и интеграции приобретает динамичного развития и становится одним из влиятельных факторов, от которых зависит рост экономики, повышение конкурентоспособности страны на мировых рынках, улучшение благосостояния населения. Проанализированы изменения объема и структуры международных туристических потоков. Установлено, что, несмотря на сдерживающие факторы, Украина имеет потенциал в развитии международного туризма. Очерчены пути развития туризма и создания позитивного имиджа страны на рынке туристических услуг. Определено, что для развития въездного туризма в стране необходимо создать соответствующую маркетинговую стратегию его стимулирования, которая способствовала бы увеличению количества иностранных посетителей, позволила бы лучше использовать имеющийся туристско-рекреационный потенциал регионов Украины и помогла бы созданию положительного имиджа страны на мировом рынке туристических услуг.

Ключевые слова: международный туризм, туристическая сфера, въездной туризм, выездной туризм, государственное регулирование туризма.

Morozova Olena. The international tourism in Ukraine: reality and prospects. Tourism is a promising sector for Ukraine as it satisfies the ever-increasing demand among the population for quality rest in domestic and foreign tourist and recreational complexes and tends to further increase. Tourism is a promising sector for Ukraine as it satisfies the ever-increasing demand among the population for quality rest in domestic and foreign tourist and recreational complexes and tends to further increase. There fore, the methodology of researching the national tourism market should reproduce the complexity and multidimensionality of its functioning in the field of international and domestic tourism. The economic aspect of the study of the state and problems of tourism market development allows to determine the economic potential of the studied region, to distribute national income per capita, to determine the degree of development of certain sectors of the economy. Tourism through tourist consumption, has a stimulating effect on the development of transport, hotels and restaurants, retail, food, construction, communications, insurance, leisure and entertainment, culture and sports and more. Their main goals are: establishing business contacts in the tourism sector, studying demand for tourism products, concluding tourism agreements, getting acquainted with various tourism products, exchanging information and advertising. We consider it expedient to increase the use of non-traditional destinations that attract tourists. The development of such routes requires

cooperation in and between regions. Horseback riding and hiking in the Carpathians, water tourism by rivers, etc. can be additional species. Tourism in ecologically clean areas where water, air and food treat and promote moral recreation should be more actively developed. This direction can be an important element in the development of rural tourism. Ukraine is characterized by instability of the management institute, frequent changes in approaches to tourism management, unsatisfactory scientific support for tourism development, and extremely low level of realization of its potential. For the development of inbound tourism in the country, it is necessary to create an appropriate marketing strategy to stimulate it, which would increase the number of foreign visitors, make better use of the existing tourist and recreational potential of the regions of Ukraine and help to create a positive image of the country in the global tourist services market. For the development of inbound tourism in the country, it is necessary to create an appropriate marketing strategy to stimulate it, which would increase the number of foreign visitors, make better use of the existing tourist and recreational potential of the regions of Ukraine and help to create a positive image of the country in the global tourist services market. The prospects of restoration of the inbound tourist flow are also connected with the stabilization of the situation in the east of the country, the development of European integration processes, which will improve the external image and strengthen the authority of the state in the international market of tourist services.

Key words: international tourism, tourist sphere, inbound tourism, outbound tourism, public regulation of tourism.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі провідні держави світу дали належну оцінку перевагам від розвитку туристичної галузі. Туризм сприяє зростанню зайнятості, диверсифікації економіки, оскільки сфера туризму і курортів пов'язана з діяльністю більш як 50 галузей, підвищує інноваційність національного господарства. Крім того, туризм є одним із чинників реалізації зовнішньої політики держави.

Сучасна туристична індустрія у світовій господарській системі посідає провідні позиції: на неї припадає близько 10% від виробленого у світі валового продукту, близько 30% світової торгівлі послугами, 7% загального обсягу світових інвестицій, 11% світових споживчих витрат. За даними Всесвітньої Туристської Організації, за останні 16 років доходи від міжнародного туризму зростали в середньому на 9% в рік. Для більш ніж 40 країн світу туристична галузь є основним джерелом надходжень національного бюджету, а для 70 – однією з трьох його основних статей.

Україна об'єктивно має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму: особливості географічного положення та рельєфу, сприятливий клімат, багатий природний, історико-культурний та потенціал. Таким чином, виникає об'єктивна необхідність дослідження перспектив зростання обсягів міжнародно – туристичних відвідувань, нарощення та диверсифікація туристичного продукту в конкурентних умовах розвитку національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні аспекти розвитку туристичної галузі в Україні та світі викладені в працях багатьох вітчизняних учених, зокрема А.Ю. Александрової, М.Г. Бойко, І.І. Винниченка, Н.А. Гук, І.В. Зоріна, В.С. Ковешнікова, В.Ф. Кифяка, О.О. Любіцевої, С.І. Мельниченко, С.П. Науменко, Я.Б. Олійника, Т.Г. Сокол, Т.І. Ткаченко, В.К. Федорченка, Л.М. Шульгіної та ін.

Не зважаючи на те, що багато науковців займалися дослідженням даної теми, існує необхідність більш детального вивчення ролі України на ринку міжнародного туризму.

Формулювання цілей статті. Аналіз ринку міжнародного туризму України в умовах посилення глобалізаційних процесів та визначення шляхів ефективної інтеграції країни у світовий ринок туризму.

Виклад основного матеріалу. Міжнародний туризм під впливом процесів глобалізації та інтеграції набуває найдинамічнішого розвитку та стає одним із впливових чинників, від яких залежить зростання економіки, підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, покращення добробуту населення.

Статтею 6 Закону України «Про туризм» туризм проголошено одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки та культури і створює умови для туристичної діяльності. Згідно Закону туризм – тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає [3].

Сфера туризму та курортів стає однією з основних галузей, що впливає на загальний стан і тенденції світової економіки.

Оскільки зазначена сфера пов'язана з діяльністю більш як 50 галузей, її розвиток сприяє підвищенню рівня зайнятості, диверсифікації національної економіки, збереженню і розвитку культурного потенціалу, збереженню екологічно безпечного навколишнього природного середовища, а також підвищує рівень інноваційності національної економіки, сприяє гармонізації відносин між різними країнами і народами. Крім того, туризм є одним із засобів реалізації зовнішньої політики держави.

У міжнародному туризмі виділяють дві складові – в'їзний і виїзний, що розрізняються за напрямком туристського потоку. Той самий турист може бути класифікований як такий, що в'їжджає і виїжджає одночасно залежно від того, стосовно якої країни стосується його переміщення. Розрізняють країну походження туриста, яку він залишає, і країну призначення, куди він прибуває. У першому випадку мова йде про виїзний, у другому – про в'їзний туризм. Ці терміни використовують стосовно до закордонної подорожі на початку поїздки. На зворотному шляху турист просто повертається додому.

Подорожі з метою розваги і відпочинку складають основу міжнародного туристського обміну. На їхню частку приходиться близько 50% світового туризму. Вони поєднують оздоровчі, пізнавальні, аматорські спортивні поїздки, лікування і т. ін.

Оцінка розташування України свідчить про перспективи розвитку економіки за рахунок туризму, суттєві

наращення обсягів та диференціація туристичного продукту, проте суттєво відстає від провідних держав світу за рівнем розвитку туристичної інфраструктури та якості туристичних послуг.

До основних пріоритетних напрямів державної політики з розвитку туризму відносяться [3]: удосконалення правових засад регулювання туристичних відносин; становлення туристичного бізнесу як високорентабельної галузі економіки; заохочення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму та створення нових робочих місць; сприяння розвитку в'їзного та внутрішнього туризму, сільського та екологічного (зеленого) туризму; розширення міжнародного співробітництва у сфері туристичної діяльності та утвердження України на світовому туристичному ринку; гармонізація законодавства України про туризм до світових вимог, створення нормативної бази функціонування систем стандартизації та сертифікації робіт і послуг в туристичному бізнесі тощо.

Фінансово-економічна криза, що загострилася останніми роками, події, пов'язані з анексією Автономної Республіки Крим та проведенням антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей, призвели до зменшення в'їзного туристичного потоку, негативно вплинули на структуру туризму та реалізацію туристичних можливостей країни на внутрішньому і зовнішньому туристичному ринку. Фактично вдвічі зменшилася кількість іноземних туристів. Україна втрачає популярність як туристичний напрям, оскільки у потенційних туристів складається враження повномасштабної війни і країна сприймається як «гаряча точка».

Загострення кризових явищ у сфері туризму та курортів свідчить про необхідність удосконалення державної політики у зазначеній сфері, пріоритетів і принципів її реалізації, повноважень і компетенції суб'єктів туристичної діяльності, впровадження ефективних організаційно-правових, економічних, інформаційних механізмів розвитку сфери туризму та курортів як високорентабельної галузі національної економіки.

Такі науковці, як Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич, М.П. Мальська, вважають найважливішим саме національний рівень і виділяють декілька моделей державного управління міжнародною туристичною діяльністю залежно від ступеню участі державних органів у регулюванні цього важливого для національної економіки сектору (табл. 1.).

Незважаючи на ресурсну забезпеченість та потенційні туристичні можливості, Україна на даний час не має можливості конкурувати з розвинутими туристичними державами. Для раціонального і ефективного використання туристичних, природних, лікувальних та рекреаційних ресурсів України необхідно сформувати туристично-рекреаційний простір шляхом створення та забезпечення функціонування зон розвитку туризму та курортів і розробити, впровадити та запропонувати споживачеві конкурентоспроможний національний туристичний продукт [5].

Впродовж останніх років середньорічний приріст в'їзного туризму в Україні становив 6,8%. У 2014–2017 рр. у зв'язку з проведенням антитерористичної операції в окремих регіонах та тимчасовою окупацією частини території України спостерігається скорочення іноземних громадян, які відвідали Україну вдвічі. Так, у 2013 р. їх кількість становила 24,7 млн осіб, а в 2014 р. – лише 12,7 млн осіб, у 2015 р. – 12,4 млн, у 2016 р. – 13,6 млн, у 2017 р. – 14,4 млн осіб [1].

Незначне зменшення кількості в'їздів іноземних громадян до України у I півріччі 2019 року, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року (-5,6 %), зумовлено зменшенням туристичного потоку з прикордонних країн (табл. 2).

Впродовж 2014–2017 років в Україні спостерігаються періоди зростання (2017 р.) та спадів (2015 р.) в динаміці розвитку туристичної галузі, що відображено в табл. 3.

За даними Всесвітньої туристичної організації, щорічно подорожує більше 800 млн. чоловік. Більш ніж в 40 країнах світу туризм є основним джерелом надходжень національного бюджету.

Таблиця 1

Моделі державного управління міжнародною туристичною діяльністю

Модель	Визначення	Передумови	Приклад
Децентралізована	Центральний орган, що опікувався б міжнародним туризмом відсутній, вирішення проблемних питань відбувається локально, під дією ринкового механізму.	Туризм для економіки країни не є пріоритетною, перспективною сферою розвитку або сегмент туристичного ринку є досить самостійним, щоб вирішувати проблеми без втручання допомоги держави.	США
Централізована	Наявність міцного й авторитетного центрального державного органу – нахшталт міністерства, що управляє діяльністю усіх організацій туристичної галузі в країні.	Суттєві фінансові впливання в туристичну індустрію, значні інвестиційні потоки, залучені в інфраструктуру тощо. Часто туризм у таких економіках – головне джерело надходжень іноземної валюти.	Єгипет, Туніс, Ізраїль, Мексика.
Змішана («європейська»)	Регулювання сфери міжнародного туризму в країні здійснює філія, організована частина центрального органу, але велику кількість функцій виконують і на місцях.	Центральні державні органи діють у тісному зв'язку з місцевою владою, малим та середнім бізнесом.	Франція, Італія, Іспанія, Росія та Україна.

Джерело: [2, с. 134]

Таблиця 2

Кількість іноземних громадян, що перетинали державний кордон України

	Роки				Приріст%		
	2016	2017	2018	2019	16/17	17/18	18/19
I квартал	2427,3	2631,5	2547,7	2357,8	8,4	-3,2	-7,5
II квартал	3392,7	3697,1	3673,4	3513,8	9,0	-0,6	-4,3
III квартал	4559,5	4769,5	4935,7	-	4,6	3,5	-
IV квартал	3226,3	3323,1	3050,1	-	3,0	-8,2	-
Усього:	13606,0	14421,2	14207,0	-	6,0	-1,5	-

За даними Адміністрації Державної прикордонної служби [1]

Таблиця 3

Показники розвитку туристичної галузі України [6]

Показники	Роки			
	2014	2015	2016	2017
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України, осіб	2425089	2019576	2549606	2806426
Іноземні туристи, які відвідали Україну, осіб	12711507	12428286	13333096	14229642
Туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон, осіб	22437671	23141646	24668233	26437413
Внутрішні туристи, осіб	322746	357027	453561	476967

Наприклад, в Іспанії частка прибутків від іноземного туризму в загальній сумі надходжень від експорту товарів та послуг складає 35%, на Кіпрі та в Панамі – понад 50%, на Гаїті – більш як 70% [4].

За останніми даними Світового банку, за 2017 рік Україну відвідали 14,2 мільйони іноземних туристів. Це більше за кількість туристів у Сингапурі, Данії, Ісландії, Чехії, Швейцарії, Норвегії, Австралії, Швеції, Новій Зеландії та ще безлічі інших країн, які відомі давньою історією, унікальними пам'ятками та красивою природою. Звісно, Франція з її Парижем та Ейфелевою вежею так і продовжує залишатися найпопулярнішою країною у світі, до якої приїхало 86,8 мільйонів мандрівників. Далі за нею у рейтингу Іспанія та США, які прийняли по 81 млн та 77 млн туристів відповідно.

Цифри світового банку збігаються і з даними Державної служби статистики України за 2017-й рік, який зафіксував, що порівняно з 2016-м іноземних туристів побільшало майже на мільйон – з 13,3 млн до 14,2 млн. Практично такі ж цифри наводить і Мінекономрозвитку, щоправда там вже знають про кількість іноземних відвідувачів і за 2018-й рік, відмічаючи, що показник в'їзного туризму залишився на рівні 2017 року – тобто трохи більше 14 мільйонів [6].

Лідерами за кількістю в'їздів іноземців до України історично залишаються прикордонні країни, частка яких з 2016 року поступово зменшується з 85,5% до 80,7 %, що, серед іншого, пояснюється введенням з 01.01.2018 року змін до Митного кодексу України, що значно обмежують безмитний перетин товарів через кордон.

На фоні зменшення у I півріччі 2019 року прикордонного обміну у порівнянні з I півріччям 2018 року, спостерігаються якісні зміни в структурі в'їзного туристичного потоку з не прикордонних країн (табл. 4). Так досягнуто суттєвого зростання потоків з: Литви – на 32,0%, Латвії – 18,1%, Німеччини – 7,5%, Канади – 11,4%, Китаю – 11,1%, а також продовжується тенденція зростання потоків туристів з: Франції – 6,0%, США – 5,6%,

Чехії – 5,6%, Італії – 3,9%, Великобританії – 2,7%, Болгарії – 2,4% та відновився потік туристів з Грузії – 4,5% [4].

Туризм через туристське споживання, здійснює стимулюючий вплив на розвиток транспорту, готелів та ресторанів, роздрібної торгівлі, харчової промисловості, будівництва, зв'язку, страхування, діяльності у сфері відпочинку і розваг, культури та спорту тощо. Також розвиток туризму стимулює пошук місцевих економіки та створення додаткових постійних та сезонних робочих місць. Відсутність безпеки в Україні найбільш проявляється незадовільному стані дорожньо – транспортної інфраструктури. Стан автомобільних доріг України має найгірші оцінки серед більшості європейських країн, це спричиняє велику кількість нещасних та летальних випадків. До Євро 2012 були відремонтовані деякі дороги, поставлені знаки, нові світлофори в місцях проведення чемпіонату, але загальний стан все одно поганий, це особливо помітно за межами міст. Україна ставить акцент на розвиток «в'їзного туризму». Також в країні розробляються заходи для розвитку сільського та зеленого туризму з метою залучення іноземних туристів та інвесторів. Для того, щоб туризм розвивався швидкими темпами, необхідно провести удосконалення інфраструктури, яка обслуговує дороги: будівництво нових кемпінгів, кав'ярень, АЗС, придорожніх ресторанів та зон відпочинку. Вже зараз туристична галузь виробляє 8% ВВП і 20% зовнішньо-торгівельного обігу України. Сьогодні кожен турист, який відвідує нашу державу, в середньому залишає тут майже 500 доларів США за 3 дні перебування [4].

До чинників стимулювання розвитку міжнародного туризму нами віднесено: міжнародні туристичні заходи, як виставки, ярмарки, туристичні форуми, конференції та крили столи. Основними їх цілями є: встановлення ділових контактів у сфері туризму, вивчення попиту на туристичні продукти, укладання угод у сфері туризму, ознайомлення з різноманітними туристичними продуктами, обмін інформацією та рекламування.

ТОП-20 країн, громадяни яких найчастіше відвідують Україну (тис.осіб) [1]

№ п/п	Країни	2016	2017	2018	2019	2019/2018, %
1	Молдова	1986,8	2013,2	1949,6	1795,5	-7,9
2	Білорусь	674,9	1048,0	1064,5	909,6	-14,5
3	Росія	596,2	620,3	645,3	623,6	-3,4
4	Польща	555,5	553,0	532,4	513,5	-3,5
5	Угорщина	581,3	608,0	447,4	417,3	-6,7
6	Румунія	374,8	400,6	354,8	353,7	-0,3
7	Словаччина	206,7	168,9	151,8	127,7	-15,9
8	Туреччина	87,8	115,5	134,2	125,8	-6,2
9	Ізраїль	76,5	99,9	125,7	121,0	-3,8
10	Німеччина	70,5	87,6	98,7	115,9	17,5
11	США	61,7	71,6	80,5	85,1	5,6
12	Великобританія	29,9	35,4	57,2	58,8	2,7
13	Литва	21,1	34,0	40,9	54,1	32,0
14	Італія	32,4	35,6	40,5	42,1	3,9
15	Азербайджан	43,1	42,0	42,5	41,3	-2,9
16	Чехія	18,4	25,6	29,6	31,2	5,6
17	Франція	22,9	26,9	29,1	30,9	6,0
18	Болгарія	18,3	21,0	22,4	22,9	2,4
19	Грузія	21,4	23,3	21,7	22,7	4,5
20	Латвія	12,1	16,7	18,7	22,1	18,1

За даними Адміністрації Державної прикордонної служби [1]

Україна стає все популярнішою серед іноземних відвідувачів, одна з найвідоміших телекомпаній світу CNN, склала окремий рейтинг з топ-11 туристичних міст України. До нього ввійшли Львів, Чернівці, Умань, Київ, Переяслав-Хмельницький, Харків, Чернігів, Одеса, Ужгород та Кам'янець-Подільський.

Вважаємо доцільним посилити використання нетрадиційних напрямів, які приваблюють туристів. Розвиток таких маршрутів потребує кооперації в регіонах та між ними. Додатковими видами можуть стати кінний та піший туризм у Карпатах, водний туризм ріками тощо. Активніше має розвиватися туризм в екологічно чистих районах, де вода, повітря та їжа лікують і сприяють моральному відпочинку. Цей напрям може стати важливим елементом у розвитку сільського туризму.

Для України характерним є нестабільність інституту управління, часті зміни підходів до управління туристичною сферою, незадовільний науковий супровід розвитку туризму, вкрай низький рівень реалізації його потенціалу.

Створення Ради туристичних міст і районів, співпраця органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських організацій та підприємницьких структур, навчальних та наукових закладів дадуть максимальний ефект у розвитку туризму в Україні.

Для розвитку в'їзного туризму в країні необхідно створити відповідну маркетингову стратегію його стимулювання, яка сприяла б збільшенню кількості іноземних відвідувачів, дала б змогу краще використовувати наявний туристично-рекреаційний потенціал регіонів України та допомогла б створенню позитивного іміджу країни на світовому ринку туристичних послуг.

Єдиний шлях розв'язання системних проблем у сфері туризму та курортів – це стратегічно орієнтована

державна політика, основним завданням якої є визначення туризму одним з основних пріоритетів держави, впровадження економіко-правових механізмів успішного ведення туристичного бізнесу, інвестиційних механізмів розвитку туристичної інфраструктури, інформаційно-маркетингових заходів з формування туристичного іміджу України.

Подолання негативних тенденцій, створення сприятливих умов для розвитку сфери туризму та курортів повинні стати пріоритетними напрямками прискорення економічного та соціального зростання країни.

Висновки. Розвиток міжнародного туризму в Україні, перетворення його на джерело значних і стабільних надходжень до бюджету, підвищення іміджу України у світі вимагає від нашої країни розроблення відповідної нормативно-правової бази туризму, активної державної політики та узгоджених дій усіх органів державної та місцевої влади з розвитку туризму, створення конкурентоспроможного туристичного продукту, суттєвого вдосконалення туристичної інфраструктури.

Таким чином, визначимо шляхи вирішення проблем розвитку міжнародного туризму в Україні, в першу чергу в'їзного, до яких відносимо: визначення з боку держави пріоритетних видів міжнародного туризму для країни в світлі сучасних тенденцій його розвитку; стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу у сфері міжнародного туризму за різними напрямками; збільшення розмірів державних субсидій для реалізації туристичних проектів; надання пільгових займів туристичним фірмам; сприяння з боку держави у створенні структур для юридичної, фінансової та маркетингової підтримки підприємств у сфері туризму; впровадження прогресивних технологій туристичного обслуговування; сприяння підготовці фахівців у сфері міжнародного туризму; навчання туроператорів; використання інтенсивних методів розвитку рекреа-

ційних територій, в основі яких лежить формування комплексних рекреаційно-туристичних послуг різного характеру, досягнення більш високого їх рівня, розширення періоду функціонування курортно-рекреаційних закладів; для територій, що у своєму розвитку перебувають на початкових етапах, необхідність знаходження своєї ніші на ринку турпослуг, формування

власного іміджу, поєднання рекреаційної діяльності з краєзнавчо-екскурсійною.

Послідовна реалізація даних рекомендацій сприятиме динамічному розвитку туристичної галузі в Україні та перетворенню її в одну з високоприбуткових сфер бізнесу, дозволить зміцнити положення країни на світовому ринку туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Інформація щодо відвідування України іноземними туристами та виїзду громадян України за кордон I півріччя 2016-2019 років (за даними Адміністрації Державної прикордонної служби) URL: www.me.gov.ua (14.09.2019)
2. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг: [підруч.] / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К.: Знання, 2010. – 661 с.
3. Закон України «Про туризм»: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр> (дата звернення 18.08.2019)
4. Особливості розробки прогнозів розвитку туристичної галузі. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/orlova2.htm. (дата звернення 28.08.2019)
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» від 16 березня 2017 р. № 168-р. – Київ. URL <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 30.09.2019)
6. Туристичні потоки URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/potoki2006_u.htm. (дата звернення 23.09.2019)

References:

1. Information on foreign tourists visiting Ukraine and traveling abroad for the first half of 2016-2019 (according to the State Border Guard Service) URL: www.me.gov.ua (accessed 14 September 2019).
2. Malska MP International tourism and services: [textbook] / MP Malska, NV Antonyuk, NM Ganych. – K.: Knowledge, 2010. – 661 p.
3. Law of Ukraine "On Tourism" URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр> (accessed 18 August 2019)
4. Features of development of forecasts of development of tourist industry URL: http://tourlib.net/statti_ukr/orlova2.htm. (accessed 28 August 2019)
5. Ordinance of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Strategy for Development of Tourism and Resorts for the Period up to 2026" of March 16, 2017 No. 168-p. – Kiev. URL <https://zakon.rada.gov.ua/> (accessed 30 September 2019)
6. Tourist streams URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/potoki2006_u.htm. (accessed 23 September 2019)